

ריכוז יוזמות לשלילת סמכויות ותקציבים ולהעמסת הוצאות נוספות על הרשויות

הלאמת כספים מהרשויות, והטלת הוצאות נוספות עליהן

1. כספים מאגרת רישוי רכב: עד 1988 הועברו לרשויות 29% מההכנסות מרישוי כלי הרכב.
2. מס שבח מקרקעין: עד 1987 הממשלה העבירה לרשויות 60% ממס השבח שהיה נגבה בתחומן.
3. תקבולים שקיבלו העיריות ממס רכוש, כנגד ויתור על גביית ארנונת רכוש – בוטל ב-1987.
4. פיצוי על ביטול היטל סעד ונופש: הפיצוי שקיבלו הרשויות מאז 1977 בוטל ב-1988.
5. הלאמת הכנסות הרשויות מהיטל עינוגים שהיה נהוג בעבר.
6. ניסיון הלאמת 'קרן האיזון במים' לאוצר המדינה. הצלחנו לעצור זאת באמצעות בית המשפט.
7. תאגידי מים וביוב: רווחי המים שהיו בעבר נשארים ברשות המקומית עוברים כעת לקופת המדינה - בשל מס החברות והמס הגבוה המוטל על חלוקת דיבידנד.
8. חלוקת הכנסות של אזורי מסחר עירוניים: הסמכת שר הפנים להעביר הכנסות של עירייה מאזור מסחר מצליח שלה לרשות מקומית אחרת.
9. מימון ישיר ועקיף של פרויקט הסעת המונים: ניסיון להטיל בחוק ההסדרים 2005 על הרשויות 15% מעלות הרכבת הקלה (מימון ישיר) + להעניק פטור מארנונה והיטלי השבחה לכל התחנות והאתרים של הרכבת הקלה (מימון עקיף). היוזמה נפלה לבסוף.
10. ניסיונות הלאמת הארנונה וכספי 'חלף ההשבחה' של ממ"י: ניסיונות חוזרים ונשנים להלאים את הארנונה העסקית והממשלתית, ואת 'חלף ההשבחה' שממ"י משלם לרשויות, לתוך קרן ממשלתית שכביכול תחלק את הכסף מחדש בין הרשויות.
11. הטלת היטל הטמנה: מס המשולם מכספי הארנונה, וללא שיש אלטרנטיבות סבירות למיחזור.
12. שחיקה וקיצוץ זוחל בתקציבי החינוך והרווחה: העדר עדכון מספיק על פי גידול האוכלוסייה והאינפלציה, קיצוץ בתקצוב ההסעות, העובדים המנהליים, עלויות מנהליות ולוגיסטיות נוספות המוטלות על הרשויות בעקבות 'אופק חדש', ללא שיפוי מצד המדינה.
13. קיצוץ ושחיקה הדרגתית בתקציבי שיקום שכונות ורווחה חינוכית.
14. ביטול מימון מבני ציבור (ועדת ברודט).
15. חוק נהרי: הטלת חובת מימון על הרשויות המקומיות את המוסדות המוכר שאינו רשמי.
16. ביטול השיפוי שנתנה הממשלה בגין חוק אזרחים ותיקים – בחוק ההסדרים 2009-2010.
17. קרן הסיוע למפעלים בקשיים – הקרן הוקמה בחוק ההסדרים 2009-2010, הופרשו אליה כספי ההבראה של עובדי הרשויות המקומיות, ומאז לא נעשה עם הקרן הזאת דבר.
18. הגדלת תקציב המועצות הדתיות על ידי העיריות הגדולות (כ-20): הגדלת המימון של הערים הגדולות את המועצות הדתיות ל-75% במקום 60%, והפחתת אחוז ההשתתפות של רשויות קטנות. במקום לאחד מועצות דתיות ולייעלן, מטילים על הארנונה של הערים הגדולות לסבסד מועצות דתיות קטנות וגירעוניות.
19. הענקת פטורים מארנונה: עשרות יוזמות ממשלתיות ופרטיות, המוגש כמעט מדי שבוע, לפטור אוכלוסיות שונות וסוגי מבנים שונים מארנונה.

שלילת סמכויות מהרשויות, וטרפוד יוזמות לביזור סמכויות

1. **ארנונה - כללי:** עד 1985 היתה הרשות המקומית סוברנית להחליט על תעריפי, סיווגי ושיעור הארנונה שלה. ב-1985 הסמכות הועברה לשרי הפנים והאוצר.
2. **תאגידי מים וביוב:** הוצאת מחלקות המים מהעירייה, והקמת תאגידי הכפופים לרשות המים.
3. **קביעת תעריפי חניה על ידי השרים:** בחוק ההסדרים 2005 ניסתה הממשלה להסמיך את שרי הפנים והתחבורה לקבוע את תעריפי החניה ברשות המקומית, בכל הדרכים באזור של תחנות תחבורה ציבורית, וללא כל התייעצות עם הרשויות. יוזמה זאת נפלה לבסוף בשל התנגדותנו.
4. **ביזור סמכויות מותנה לועדות המקומיות לתכנון ובניה:** בתיקון חוק התכנון ובניה משנת 2006 הממשלה ביזרה סמכויות כביכול לועדות המקומיות, אך התנתה זאת בהסכמה ואישור הועדות המחוזיות את תכניות המתאר העירוניות. מובן שהליך זה נתקל בקשיים, כי הועדה המחוזית אינה ששה לוותר מסמכויותיה לטובת הועדות המקומיות.
5. **הרפורמה בתכנון הבניה,** הנדונה בימים אלה בכנסת נכתבה מתוך אמירה של פישוט הליכי התכנון וביזור סמכויות לועדות המקומיות, ואילו בפועל מדובר ברפורמה שבה כמעט בכל דבר ועניין עדיין נהיה חייבים לקבל את אישורו של שר הפנים.
6. **שיטור עירוני:** הממשלה רוצה שהרשויות תקמנה על חשבונן, כוח שיטור מיוחד, שיקח על עצמו את המאבק באלימות, אבל שיהיה כפוף למשטרה ולהחלטותיה. המשטרה מגלגלת מעצמה את אחריותה למאבק באלימות, ומגלגלת זאת לאחריותן ולמימוןן של הרשויות המקומיות.
7. **הצעת חוק העיריות החדש:** הצעת חוק ממשלתית שעברה קריאה ראשונה ב-2007. נדונה בכנסת עד לסוף 2008, כהכנה לקריאה שניה ושלישית. מאז פיזור הכנסת הקודמת ועד עתה הכנסת והממשלה לא החילו על הצעת חוק חשובה זו את דין הרציפות, והדיון בה לא התחדש.
8. **הצעת חוק עיריות איתנות:** נדחה על ידי הממשלה בכנסת הקודמת. עלה לאחרונה לדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה ושוב זכה להתנגדות משרד הפנים, בטענה שנכון יותר לחוקק את חוק העיריות החדש.
9. **העצמת סמכויות העזר לאכיפה של הפקחים העירוניים:** הצעת החוק מבקשת לחזק את סמכויות העזר לאכיפה של הפקחים העירוניים בנוגע לעבירות המוניציפאליות הנתונות כיום בידיהם (כמו רישוי עסקים, ניקיון, וטרינריה, איכות סביבה, חניה ועוד), ולא בתחום מניעת האלימות. למשל: על ידי הוספת 'חובת הזדהות' בפני פקח. הצעת החוק נדחתה לפני מספר חודשים על ידי ועדת השרים לענייני חקיקה עקב התנגדותו העזה של המשרד לבט"פ.

****